

Landelijke Beroepsgroep
Begeleiders Onderwijs

Beter Begeleiden Jaargang 13, nummer 2

Beter Begeleiden is een uitgave van de Landelijke Beroepsgroep voor Begeleiders in het Onderwijs (LBBO).

De LBBO richt zich op intern begeleiders, jonge-kindspecialisten, ambulante begeleiders, gedragspecialisten, beeldbegeleiders en specialisten begaafdheid.

LBBO

Leyensweg 113 A5
3721 BC Bilthoven
Telefoon: 085-7606246
E-mail: kantoor@lbbo.nl
Website: www.lbbo.nl

Coördinatie

Petra van de Pol

Eindredactie

Femke van den Berg, Bureau Bisontekst

Hoofdredeactie

Elleke van den Burg-Poortvliet

Redactie

Engelien Houben-Feddema, Josje Jaasma,
Nettie Kramer, Ingrid Nuijt, Lidy Peters,
Joke Verwoerd, Mirjam de Vos

Aan dit nummer werkten mee

Carin Balkema, Else Beckmann, Marijke Bouwhuis,
Teun Dekker, Rianne Eekhuis-Tiedink, Marita Eskes,
Lianne Hoogeveen, Carolien Knoop-van Campen,
Evelyn Kroesbergen, Mariëlle Lankhuijzen-Hendriksen,
Alexander Minnaert, Cindy Paans, Inger Steinmetz,
Marije Verkerk-Prins, Jacquelin van der Vijver,
Alienke van der Wal, Jarno van der Wal, Bert Wienen,
Christel Wiersema, Sophie Wiersema, Mariëlle Wittelings

Beeld

Monique Claes, Tom van Limpt Fotografie en eigen beeldmateriaal van auteurs en geïnterviewden

Concept vormgeving

Buitengewoon Concept

Vormgeving/Druk/Sales/Verspreiding

Elma Media B.V.

Oplage

5000

Verschijsning

Beter Begeleiden verschijnt vijf keer per jaar en wordt per post verstuurd naar alle leden van de LBBO.

Copyright 2023

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, overgenomen of openbaar gemaakt, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. De uitgever is niet aansprakelijk voor enig handelen op grond van de in dit blad gegeven adviezen en/of gedane mededelingen.

Redactioneel

Kanteling

‘Het kind centraal.’ Deze slogan kom je op veel schoolwebsites en in talloze schoolgidsen tegen. Niet gek natuurlijk. In het onderwijs staat de ontwikkeling van kinderen en jongeren op nummer één. Als je hen tot leren wilt brengen, focus je op hun behoeften, uitdagingen, hulpvragen en talenten. Het kind centraal: heel logisch.

Toch zijn er ook andere geluiden. Niet iedereen is er happig op om de woorden ‘het kind centraal’ in de mond te nemen. Vijf jaar geleden publiceerde de Onderwijsraad een rapport met de titel: *De leerling centraal?* Met een vraagteken dus. Het adviesorgaan schreef toen al dat het spannend kan worden als je de leerling voortdurend centraal zet. Differentiatie en flexibiliteit zijn belangrijk, maar er is een grens: alleen ingaan op de verlangens van kinderen kan de onderwijskwaliteit negatief beïnvloeden.

Ook de auteurs van het populaire boek *En wat als we nu weer eens gewoon gingen lesgeven?* – Martin Bootsma en Eva Naaijken – lijken deze mening toegedaan. De kop boven een *Volkskrant*-artikel waarin ze aan het woord komen, luidt: ‘Goed onderwijs zet juist niet het kind centraal, maar de leraar’ (27 november 2020). De twee vinden het een must dat de school zó is ingericht dat leraren optimaal hun werk kunnen doen.

Bert Wienen, die promoveerde op het onderwerp inclusief onderwijs, zegt in dit magazine iets vergelijkbaars. In een interessant interview op pagina 6 geeft hij aan dat we – op weg naar inclusie – in eerste instantie moeten kijken naar welke kennis en vaardigheden leraren en andere professionals nodig hebben om alle leerlingen verder te helpen. Want het is onhaalbaar geworden om ieder individueel kind centraal te stellen, stelt hij. Lezenswaardig!

Leraren ondersteunen om inclusief onderwijs te geven; is dat niet de kern van wat alle begeleiders doen? Ik moet denken aan de ontwikkeling in het werk van de intern begeleider als kwaliteitscoördinator. Ook daar zie je de kanteling terug: meer focus op onderwijskwaliteit, minder op individuele leerlingen. Ib’er Rianne Eekhuis-Tiedink vertelt op pagina 30 hoe dat er in haar praktijk uitziet. Ze is trouwens glashelder over het doel dat ze daarbij nastreeft: ze wil elke leerling laten groeien. Toch een beetje dat kind centraal dus. En dat is heel logisch.

Elleke van den Burg
hoofdredeacteur@lbbo.nl

Inhoud

06 *Van individu naar context*
Hoe ziet de route naar inclusief onderwijs eruit? Bert Wieneveldt zegt: 'Begin bij de onderwijscontext.'

11 *Recensie 'Leraren met hoge verwachtingen'*
Wat betekent het om van elke leerling hoge verwachtingen te hebben?

12 *Tussen talent en uitdaging*
Wat doe je als een leerling zowel kenmerken van begaafdheid als een leer- of ontwikkelingsprobleem laat zien?

17 *Eerste Hulp Bij Begeleiden*
'Is het nodig om al vroeg aan de slag te gaan met beginnende geletterdheid?'

18 *Leraar-leerlinginteractie*
De module *Gericht kijken met video* leert leraren om hun feedback op elkaars en hun eigen lessen te verdiepen.

23 *Mariëlle*
'Waarom wordt Mees altijd genoemd als het gaat om het verstoren van lessen?'

24 *Inclusief onderwijs in de praktijk*
Kindcentrum De Kroevendonk werkt al twintig jaar aan inclusief onderwijs.

28 *Bijzondere kinderen*
In deze rubriek belichten we een bijzondere of zeldzame aandoening, stoornis of eigenschap bij kinderen. Deze keer: misofonie.

De positie van ... de intern begeleider
Rianne Eekhuis-Tiedink vertelt hoe ze invulling geeft aan de verschillende rollen van de ib'er.

35 *Recensie 'Leerdoelen en succescriteria'*
De sleutel naar doelgericht lesgeven ligt in het focussen op het leerproces, ontdekte Shirley Clarke.

36 *Echtscheiding*
De methodiek *KIES op School* kan worden ingezet voor de begeleiding van kinderen van gescheiden ouders.

41 *Topboek*
De must-reads van Marije Verkerk-Prins en Engeliën Houben-Feddema.

43 *Agenda en ledenacties*